

Abstrakt

Tato práce, čerpající zejména z poznatků literární vědy a genderových studií, se zabývá zobrazením postav homosexuálů ve vybraných povídkách Tennessee Williamse. Přestože se otázka homosexuality objevuje ve Williamsově díle opakovaně, jeho povídková tvorba je v tomto ohledu výjimkou, neboť se zde Williams s tímto často tabuizovaným tématem vypořádává otevřeně. Standardní pohled kritiků na Williamsovo zobrazení homosexuality poukazuje na primárně negativní vykreslení, které by dalo považovat až za hraničící s homofobií. Toto je úzce spjato s prvky jižanské grotesky, která je pro Williamsovo dílo typická. Práce tento náhled tedy z velké části potvrdí, zároveň se však bude snažit zjistit, zdali by se postavy homosexuálních mužů daly číst jako queer, tzn. jestli vykazují prvky, které by byly v protikladu s tradičním pojetím lidské sexuality jako stabilní a neměnné.

Druhá kapitola práce se bude zabývat teoretickým vymezením jižanské grotesky, jejíž specifický charakter tvoří zejména postavy, které z různých důvodů neodpovídají kategorii normality, a stávají se tak vyhnanci, které společnost nepřijímá. V prostředí silně konzervativního a nábožensky založeného amerického Jihu je bez pochyby mezi odchylky řazena i homosexualita. Pro úplné vymezení grotesky bude krátce osvětlen i rozdíl mezi jižanskou groteskou a gotikou a také specifický vztah grotesky a amerického Jihu. Třetí kapitola se pokusí nabídnout opačný pohled na homosexualitu. Jejím základem bude Foucaultova teorie homosexuality jako sociálního konstruktů, pomocí kterého většinová heterosexuální společnost upevňuje své hegemonické postavení. Tato myšlenka byla dále rozvinuta v akademické oblasti queer teorie. Jejím hlavním cílem je poukázat na bohatost lidské sexuality a odpoutat se tak od standardního binárního pojetí, které staví do opozice heterosexualitu a homosexualitu. Poslední kapitola teoretické části se krátce zaměří na homosexualitu v literatuře všeobecně. Cílem bude poukázat na to, že s ohledem na problémy definování homosexuality samotné může být obtížné danou povídku klasifikovat jako součást gay a lesbické literatury.

Následující kapitoly se budou zabývat analýzami jednotlivých povídek. Konkrétně jde o povídky Cucavé bonbóny, Záhady Joy Rio, Touha a černý masér, Jedna paže a také okrajově Podoba mezi houslovým pouzdrům a rakví a Anděl ve výklenku. Ve všech povídkách se zobrazení homosexuality opírá hlavně o tradiční negativní konotace a pracuje s obrazy perverze, násilí a smrti, která nakonec dostihne všechny homosexuální postavy či objekty jejich touhy. Williams klade důraz na fyzickou stránku stejnopohlavních styků, přičemž většinou připisuje svým postavám různé deformace či nemoci, které fungují jako

viditelná manifestace jejich chátrajícího a nenaplněného vnitřního života. Dále do povídek zapracovává křesťanské symboly, ty však nelze chápat pouze jako protipól homosexuálních vztahů, které jsou zaměřeny zejména na uspokojení sexuální touhy. Některé z povídek však obsahují prvky, které se při aplikaci poznatků z genderových studií také dají chápat jako queer. Jde zejména například o častý obraz deformovaného lidského těla, který poukazuje na omezené a nedostačující vnímání bohatosti lidské identity a sexuality.

V závěru bude vyzvednuto, že groteskní prvky v povídkách jednoznačně převažují. Bylo by však příliš krátkozraké tvrdit, že odrážejí Williamsovu vlastní homofobii. Spíše jde o reflexi dobového nepřátelského postoje společnosti, která neposkytuje homosexuálům pocit, že jsou její součástí. Určité prvky, které se na první pohled jeví jako groteskní, lze navíc vykládat i jako queer; tyto dva zdánlivě odlišné přístupy se tedy navzájem nemusí nutně vylučovat. Je tedy zřejmé, že Williamsovy povídky vykazují snahu osvobodit se od soudobého konzervativního pojetí homosexuality. To však neznamená, že musí být nutně na hranici aktivismu a zobrazovat homosexualitu jako čistě pozitivní.